

Samenspel

Coalitieakkoord
2018-2022

Ronduit

Open

Leudal

D66

Voorwoord

Het besturen van onze gemeente betekent nu - meer dan ooit - samenwerken met onze inwoners, maatschappelijke organisaties, ondernemers, omliggende gemeenten, alle leden van de gemeenteraad, college en ambtelijke organisatie. Samenspel is daarbij het begrip dat deze coalitie kenmerkt. We gaan onze voorstellen ontwikkelen, onze besluiten nemen en werkzaamheden aanpakken in samenspraak en samenwerking met partners die daarbij betrokken zijn. De gemeente zal haar veranderde rol en positie in de samenleving innemen en daarbij inwoners en maatschappelijke organisaties' in hun kracht' zetten. Wij gaan in gesprek met onze inwoners, omdat we beseffen dat we als overheid niet alleen de expertise en wijsheid in pacht hebben om onze gemeente duurzaam leefbaar te houden.

Daarnaast gaan wij ons de komende periode sterk maken voor een vitale economie, duurzaamheid in denken en doen en voor een toegankelijk sociaal domein waar maatwerk het uitgangspunt is. Wij menen dat wij met de punten in dit akkoord een bijdrage kunnen leveren aan het behouden van een leefbare, prettige en financieel gezonde gemeente, nu én op de lange termijn. Deze werkwijze zullen we ook vertalen in de nieuw op te stellen strategische visie voor Leudal.

Om dit akkoord in de praktijk invulling te geven spreken de coalitiepartners af jaarlijks terug te blikken op gemaakte afspraken en de in dit akkoord weergegeven ambities. Niet alleen ter verantwoording naar de inwoner maar ook om waar nodig bij te stellen of aan te scherpen.

Leeswijzer

De opbouw van dit akkoord sluit aan bij de programmabegroting van de gemeente Leudal. De meeste programma's zijn onderverdeeld in subprogramma's. Deze coalitie heeft er ook voor gekozen om concreet te zijn door per thema een aantal concrete actiepunten te benoemen. De inbreng van onze burgers en van de overige fracties hebben we waar mogelijk verwerkt in het akkoord. Indien direct verwerking niet mogelijk was dragen we het college op om te zoeken naar mogelijkheden om de aangedragen punten mee te nemen in verder te ontwikkelen plannen.

De quotes die opgenomen zijn bij de programma's komen ook uit onze programmabegroting. Deze zijn cursief weergegeven.

Inhoudsopgave

Programma 1: Veilige gemeente

Ondermijning

Programma 2: Onderwijs

Programma 3: Gezondheidsbevordering

Programma 4: Woon- werk- en leefklimaat

Woningmarkt

Buitengebied

Handhaving

Verkeer en vervoer

N280

Openbare ruimte

Economie

Duurzaamheid

Klimaat en water

Programma 5: Sport en cultuur

Sport

Gemeenschapsaccommodaties en sportaccommodaties

Toerisme & recreatie

Kunst en Cultuur

Bibliotheken

Programma 6: Jeugdhulp

Jeugdzorg

Programma 7: Participatie

WMO

Subsidies/verenigingen

Arbeidsmarktregio

Westrom

Werkbedrijf Leudal

Armoede- en minimabeleid

Welzijnswerk

Programma 8: Dienstverlening aan burger en bedrijven

Bestuur en organisatie

Programma 9: Eigentijds besturen en netwerken

Inhoud en inwoners staan centraal

Bovengemeentelijke samenwerking

Majeure projecten en burgerinitiatieven

Programma 10: Financiën en belastingen

Programma 1 Veilige gemeente

"Inwoners en ondernemers voelen zich veilig en beschermd"

Ondermijning

Het terugdringen van georganiseerde criminaliteit en haar ondermijnende effecten op de samenleving vraagt om een stevig en vastberaden overheidsoptreden. Naast andere veiligheidspartners spelen de gemeenten daarin een cruciale rol. Weert-Nederweert-Leudal- de driehoek gemeente-politie-openbaar ministerie hebben al naar elkaar uitgesproken met dit thema aan de slag te willen.

- Actiepunt -

- Het actieplan ondermijning wordt opgenomen in het nieuwe gezamenlijke integraal veiligheidsbeleid 2019-2022 van de drie gemeenten.

Programma 2 Onderwijs

"De mogelijkheid voor alle inwoners om zich via onderwijs te kunnen ontwikkelen is gewaarborgd"

We hebben als gemeente beperkte taken op het vlak van het onderwijs. We willen goed onderwijs behouden, ook bij een toenemende ontgroening. Door een duidelijke teruggang in het aantal leerlingen wordt de roep tot het samenvoegen van locaties steeds groter. Kleinere klassen, te veel klaslokalen en soms niet meer de gewenste kwaliteit kunnen leveren zijn veel gehoorde klachten. Deze coalitie gaat voor kwalitatief hoogwaardig en waar mogelijk innovatief onderwijs. Daarbij moet ook zeker gedacht worden aan samenwerking tussen de diverse partners. We willen echter ook niet uit het oog verliezen dat een basisschool een belangrijke functie heeft in de kern waar deze is gevestigd. Deze coalitie streeft in dat opzicht ook naar behoud van scholen in de kleine kernen, maar niet ten koste van de kwaliteit.

Programma 3 Gezondheidsbevordering

"Inwoners zijn in staat gesteld om lichamelijk, geestelijk en sociaal gezond te blijven"

Deze coalitie wil werk maken van de gedachte dat door een preventieve aanpak op het gebied van gezondheid, klachten en problemen met de gezondheid kunnen worden voorkomen. We willen de instellingen zoals de scholen, de buurtsportcoaches, Synthese en ook Kerngezond inzetten om dit verder vorm te geven. Voorlichting over voeding en actief sporten dragen bij aan het bevorderen van de gezondheid van onze burgers. We richten ons in het bijzonder op kinderen, ouderen en mensen met een allochtone achtergrond.

- Actiepunt -

- Samen met onze partners stellen we een actieplan preventie op.

Programma 4 Woon- werk- en leefklimaat

"Het woonklimaat in Leudal is aantrekkelijk en leefbaar"

Woningmarkt

We hebben als Leudal te maken met een veranderende bevolkingssamenstelling, krimp en vergrijzing. Het is daarom goed om kritisch te kijken naar onze bestaande woningbouwplannen en waar nodig te schrappen. De focus ligt op transformatie, verduurzaming en levensloopbestendigheid. Ook vormen de conclusies van het woonwensenonderzoek een belangrijke richtingwijzer voor de komende jaren. We streven naar een uitbreiding van het aantal huurwoningen. Daarvoor gaan we niet alleen het gesprek aan met de woningcorporaties maar zetten we ook in op het uitbreiden van de mogelijkheden voor particuliere huur. Vernieuwende, creatieve en innovatieve woonconcepten kunnen op onze steun rekenen. Dat geldt ook voor vormen van woningbouw die speciaal gericht zijn op senioren of onderlinge hulp en zorgverlening. Bij toekomstige woningbouw streven we waar mogelijk naar een verdeling over al onze dorpen.

- Actiepunten -

- Realiseren goedkopere huurwoningen voor jongeren.
- Afspraken maken met woningcorporaties zodat aandeel sociale woningbouw substantieel uitgebreid wordt.
- Meewerken aan kansrijke particuliere initiatieven (o.a. coöperatieve initiatieven) die voorzien in huurwoningen en een koppeling maken met het herbestemmen van leegstaande bebouwing.
- Faciliteren van tijdelijke (10-15 jaar) woonconcepten zoals "Tiny Houses"
- Leegstaande panden in eigendom van de gemeente die niet verkoopbaar blijken komen voor sloop in aanmerking.
- Duurzaamheid een prominente plaats geven in nieuwe bouwinitiatieven. Gelet op toekomstige ontwikkelingen is aardgasvrij is daarbij het uitgangspunt.
- Enkel nog levensloopbestendige woningen bouwen.
- Financiële middelen beschikbaar stellen voor het levensloopbestendig maken van woningen.
- Voortvarend aan de slag met uitvoeringsprogramma huisvesting arbeidsmigranten en formuleren langetermijnvisie in samenwerking met buurgemeenten en provincie.

Buitengebied

Verschillende functies komen in het buitengebied samen: landbouw, recreatie, wonen en natuur. Het tot stand brengen en in stand houden van een balans tussen deze verschillende functies is van groot belang. Er zijn inspanningen nodig om een nieuw en duurzaam evenwicht te vinden. De nieuwe Omgevingswet biedt mogelijkheden om tegenstellingen te overbruggen. Het goed benutten van die mogelijkheden vraagt een innovatieve en co-productieve houding van alle betrokkenen.

Samen gaan we aan de slag voor een vitaal buitengebied met een goed woon,- werk- en leefmilieu. Dit doen wij op een manier die ruimte geeft aan initiatief van ondernemers en burgers en ons buitengebied toekomstbestendig maakt. Het is zaak een visie voor de toekomst te ontwikkelen en deze af te stemmen met omliggende gemeentes. Toekomstige leegstand van agrarische bebouwing moet daarin een prominente plaats krijgen. De verwachting is dat tussen nu en 2030 1.000 van de huidige 1.500 agrarische bedrijven verdwijnt in Midden-Limburg. Dat komt neer op leegstand van een geschatte 1,5 miljoen vierkante meter aan agrarische bedrijfsruimte. Zonder een gedegen aanpak liggen leegstand, verpaupering en criminaliteit op de loer.

- Actiepunten -

- Voortzetten programma "buitengebied in beweging". Er zullen initiatieven worden genomen om verantwoordelijkheden sterker in de omgeving zelf te leggen. Dat vereist overeenstemming tussen betrokken partijen over duurzame oplossingen en vraagt van de overheid maatwerk wanneer plannen worden ontwikkeld die op draagvlak kunnen rekenen.
- Agrarische bedrijven stimuleren te verplaatsen naar een geschiktere locatie als dat mogelijk is (maatwerk).
- Verbeteren van de leefomgeving. Geurnorm blijft op 10 ou/m³.
- Aanvullende maatregelen opnemen in vergunning als blijkt dat cijfers betreffende uitstoot in negatieve zin niet kloppen.
- Het welstandsbeleid in het buitengebied zal in de komende periode geëvalueerd worden.

Handhaving

Regels zonder handhaving zijn zinloos en leiden tot een gevoel van onrechtvaardigheid bij onze inwoners. Deze coalitie zet de ingezette lijn van het vastgestelde handhavingsbeleid voort:

De gemeente Leudal hecht er belang aan om aan haar inwoners en ondernemers te laten zien dat de taken op het gebied van vergunningverlening, toezicht en handhaving (VTH) op een transparante en uniforme wijze worden uitgevoerd. De gemeente streeft er naar om dit te doen met minder regels maar treedt handhavend op wanneer een situatie dit vraagt. Hierbij wordt het uitgangspunt gehanteerd dat het willens en wetens niet naleven van wettelijke bepalingen niet mag lonen. Bij een overtreding zal dan ook handhavend worden opgetreden. De gemeente Leudal zal naar aanleiding van klachten, meldingen of handhavingsverzoeken dan ook onaangekondigde controles blijven uitvoeren.

Verkeer en vervoer

Deze coalitie blijft werken aan het verbeteren van de bereikbaarheid van onze gemeente.

Naast bereikbaarheid over onze wegen streven we ook naar het optimaliseren van het openbaar busvervoer. Dat betekent niet per se handhaven van alle huidige verbindingen of frequentie van rijden maar inzetten op een zo optimale bereikbaarheid van (toekomstige) voorzieningen. Daarbij hebben we niet alleen aandacht voor de routes maar ook voor goede halte voorzieningen. Naast het openbaar vervoer zijn ook de fietsverbindingen een belangrijk speerpunt. We gaan voor het aanleggen van ontbrekende verbindingen en het verbeteren van de huidige verbindingen (met o.a. fietssuggestiestroken). Met name de veiligheid is belangrijk, ook gelet op nieuwe routes die ontstaan door o.a. fusies van scholen en verenigingen.

- Actiepunten -

- In overleg met vervoerders aandringen op maatwerk binnen het openbaar vervoer en daar eventueel middelen voor beschikbaar stellen.
- Fietsenstallingen bij bushaltes verbeteren. Voldoende fietsenrekken en betere beveiliging door middel van afsluitbare fietshokken.
- Nieuwe fietsverbindingen ontwikkelen en bestaande fietsverbindingen verbeteren.
- Bij fusies van scholen en verenigingen aandacht voor nieuwe verkeersstromen en veiligheid van weggebruikers (bijv. Vosbergerbrug over A2 en kanaal).
- Geen reactivering IJzeren Rijn.

N280

Leudal heeft zijn voorkeur uitgesproken voor een variant verder van de kern van Baexem. Toch heeft de provincie voor een andere variant gekozen. Deze coalitie werkt constructief samen met de provincie om de N280 te realiseren op basis van de gesloten realisatieovereenkomst. Genomen raadsbesluiten inclusief amendementen die tot ondertekende realiseringsovereenkomst hebben geleid dienen nagekomen te worden.

De verkeersveiligheid op de N280 verbetert. Het verkeer wordt zoveel mogelijk gescheiden en er komen op verschillende plaatsen veilige oversteken voor fietsers en lokaal (landbouw)verkeer. De provincie is leidend voor de verdere realisatie van de weg. Leudal heeft binnen het project geld vrij gemaakt voor de opwaardering van de entree van Baexem. Ook wordt verder onderzocht of er een economische gebiedsontwikkeling mogelijk is tussen de rotonde bij Kelpen en de A2. Extra aandacht is er voor het behoud van het openbaar vervoer en een goede carpoolplaats.

- Actiepunten -

- We stellen in 2019 een geactualiseerd gebiedsontwikkelingsplan op voor de entree van Baexem.
- We onderzoeken de mogelijkheid van een economische ontwikkeling tussen Kelpen en de A2.

"De gemeente heeft een duurzame en functionele openbare ruimte op beeldkwaliteit B"

Openbare ruimte

Bij het beheer en het inrichten van de openbare ruimte, vooral het onderhoud van het openbaar groen, zal sterker ingezet worden op participatie (bijvoorbeeld zelfbeheer), differentiatie (maatwerk en gerichte keuzes) en duurzaamheid.

Het maatwerk en de gerichte keuzes zullen zoveel mogelijk worden gemaakt in overleg met gebruikers en inwoners. Daarbij zal het niveau van de openbare ruimte per dorp afhankelijk van de participatie van gebruikers en inwoners kunnen verschillen.

Bij de te maken keuzes zal worden uitgegaan van levensduurbenadering zowel voor openbaar groen, wegen als andere elementen van de openbare ruimte. Daardoor ontstaat er een goede financiële basis ten behoeve van de openbare ruimte. Onder duurzaamheid wordt naast duurzaam materiaalgebruik ook begrepen het klimaatbestendig inrichten van de openbare ruimte zowel voor wat betreft verdroging als vernatting.

- Actiepunten -

- Groen onderhoud gaat naar minimaal niveau B.
- Er wordt budget beschikbaar gesteld voor levensduurbenadering voor groenelementen en wegareaal.
- Er wordt voortaan in ontwerp gekozen voor duurzaam en eenvoudig te onderhouden materiaal in de openbare ruimte (bijv. bij straatmeubilair).
- Biodiversiteit wordt bevorderd bij herplanten en inzaaien van openbare ruimte.
- Bij inrichting en onderhoud van openbare ruimte kiezen we voor energiezuinige alternatieven, zoals LED verlichting.
- Met Maasland wordt overleg gevoerd om de milieuparken ondergronds te maken, te vernieuwen en waar mogelijk de capaciteit te vergroten.

Economie

Leudal is economisch vitaal en dat willen wij zo houden en waar mogelijk versterken! Wij blijven werken aan het verbeteren van het vestigings- en ondernemersklimaat met als doel om gevestigde bedrijven te behouden en om nieuwe bedrijvigheid aan te trekken. We stimuleren groei door te innoveren en duurzaam te ondernemen. Daarbij zetten we in op de sectoren MKB, agribusiness, maakindustrie, groothandel en logistiek, leisure & retail en zorg. We zorgen ervoor dat onze bedrijventerreinen duurzaam aantrekkelijk blijven voor onze bedrijven en de mensen die er werken. We stimuleren de inzet van het Keurmerk Veilig Ondernemen-traject. Voor de bedrijventerreinen stimuleren en faciliteren we de invoering van een BIZ daarbij als instrument. We gaan aan de slag om onze winkelgebieden toekomstbestendig te maken, zodat deze aantrekkelijk blijven om te winkelen en te verblijven. In overleg met de ondernemers gaan we daarvoor actieplannen maken. Ook hier stimuleren we de inzet van Keurmerk Veilig Ondernemen-traject en waar mogelijk faciliteren we de invoering van een BIZ. De kwaliteiten en potentie van Leudal dragen we nadrukkelijk uit en scheppen daarbij aantrekkelijke voorwaarden aan ondernemers om zich hier te vestigen. Daarvoor is het nu en in de toekomst noodzakelijk te kunnen beschikken over voldoende grond en ruimte, ook de leegstaande gebouwen zetten we daarbij in. De dienstverlening aan ondernemers gaan we verder verbeteren. Het instellen van een ondernemerspanel kan daarbij als klankbord dienen. Bij aanbestedingen krijgen onze MKB'ers een reële kans. Dat is goed voor de Leudalse economie en meestal ook nog veel duurzamer.

- Actiepunten -

- Met de uitwerking van een economische agenda gaan we samen met het bedrijfsleven, onderwijs- en kennisinstellingen aan de slag. Hiervoor richten we een Economic Board Leudal op.
- De ontwikkeling van Zevenellen als een bio-based bedrijfsterrein is voor Leudal topprioriteit.
- De Top Leudal bijeenkomsten worden uitgebreid met onderwijs.
- Kopen van kleinere kavels op bedrijventerreinen wordt mogelijk gemaakt.
- Dienstverlening aan ondernemers gaan we verder verbeteren door o.a. meer aandacht voor accountmanagement.
- Op het gebied van jong ondernemerschap kan de gemeente een belangrijke faciliterende rol spelen. We doen dit via het project Start Up Leudal en zijn aangesloten bij het Starterscentrum Limburg.
- Zo veel mogelijk oog voor Leudalse bedrijven bij aan en inkoop van gemeente en contractpartners.

Programma 5 Sport en cultuur

"Inwoners hebben toegang tot en nemen deel aan sport en bewegen"

Duurzaamheid

Leudal is koploper duurzaamheid binnen Limburg. Onze bijdrage aan de transitie naar een duurzame samenleving willen we niet alleen behouden maar ook uitbreiden. Dat doen we op verschillende manieren. Allereerst door het goede voorbeeld te stellen. Gemeentelijk eigendom wordt zo veel als mogelijk verduurzaamd. Ook zorgen we dat duurzaamheidsinitiatieven die voortkomen uit de samenleving kunnen rekenen op onze steun. Bijvoorbeeld door regelgeving te beperken, door kennis beschikbaar te stellen, door subsidies te verstrekken of door fiscale regelingen te gebruiken. Energiebesparende maatregelen en het opwekken van zonne- en windenergie willen we de komende jaren verder intensiveren. We streven daarbij zo veel mogelijk naar initiatieven waarbij burgers actief kunnen participeren in de verduurzaming van hun directe omgeving (bijv. in coöperatieve vorm).

- Actiepunten -

- Mestverwerking wordt geconcentreerd op Zevenellen.
- Gemeentelijke prijs voor innovatieve duurzaamheidsinitiatieven.
- Nieuwe accommodaties worden zo duurzaam mogelijk opgeleverd.
- Stimuleren van energiematregelen en onder de aandacht brengen van provinciale en rijksregelingen.
- Ondersteunen van plaatsen elektrische laadpalen (zowel gemeenschappelijk als particulier).
- Onderzoeken aanpassing legesverordening voor duurzame initiatieven.

Klimaat en water

Het klimaat verandert de komende decennia, er komen steeds vaker zware buien en langere droogteperiodes voor ook in Leudal. Wij willen en kunnen onze ogen daarvoor niet sluiten, vandaar dat wij samen met derdenpartijen doelmatig moeten samenwerken in de waterketen.

De water /klimaatwethouder wordt een belangrijke portefeuillehouder.

Hoogwaterbescherming Maas en inherent crisisbeheersing bij hoogwater, uitvoering Kaderrichtlijn water, riool-overstorten, afkoppeling van regenwater etc., zijn belangrijke zaken evenals het bijdragen aan verbeteringsopgaven om de (drink)waterkwaliteit te verbeteren.

Leudal werkt al samen in de projecten Limburgse Peelen en het waterpanel Noord.

Daarnaast is er ook een stuurgroep Delta Maas Noord waarin Leudal is vertegenwoordigd.

Ook overleg met buurgemeenten waaronder Roermond is belangrijk gelet op grotere projecten die men aldaar op het water wil ontwikkelen die gevolgen hebben voor Leudal.

- Actiepunten -

- Bij de dijkverhoging in Buggenum trekken we als gemeente gezamenlijk op met de dorpsraad en andere belanghebbenden.
- We gaan in gesprek met de gemeente Roermond om te voorkomen dat veranderingen in Roermond leiden tot aanvullende waterstandmaatregelen in Horn, Buggenum of Neer.

"Leudal is aantrekkelijk voor toeristen en recreatie levert een bijdrage aan de werkgelegenheid"

Sport

Deze coalitie vindt dat iedereen moeten kunnen sporten. Jong, oud, arm, rijk, valide en minder valide. Hiervoor zijn vele regelingen opgesteld maar het ontbreekt nog aan samenhang. Regionaal is er een samenwerking met de Midden Limburgse gemeenten. En omdat sport niet ophoudt bij de gemeentegrens wordt er een sportnota opgesteld die een ordening in de veelvoud van regels gaat aanbrengen waarbij met name ook aandacht wordt besteed aan gemeente-overstijgende samenwerking, niet alleen tussen gemeenten maar ook tussen verenigingen. Ook het gebruik van accommodaties wordt hierin meegenomen.

Gemeenschapsaccommodaties en sportaccommodaties

Leudal kent een rijk verenigingsleven. We hebben veel accommodaties die onze burgers en verenigingen huisvesten. De belangrijkste zijn de gemeenschapshuizen én de diverse binnen- en buitensportaccommodaties. De laatste jaren is er een achterstand ontstaan in het onderhoud vanwege de bezuinigingen. Daarnaast hanteerde Leudal altijd het adagium "stenen voor de gemeente, exploitatie voor de gemeenschap". Gezien de hoge kosten daarvan blijkt dat uitgangspunt niet meer haalbaar. We zien ook een teruggang in het gebruik van onze accommodaties. Accommodaties moeten aantrekkelijk blijven voor het doel waar ze voor zijn gebouwd. Dat betekent ook dat we willen stimuleren dat gemeenschapshuizen weer worden gebruikt waar ze voor bedoeld zijn: voor de lokale gebruikers (met name verenigingen). De contracten met de stichtingsbesturen zullen daar waar mogelijk hiervoor aangepast worden. Deze coalitie zet in op het behoud van de accommodaties die een toekomstbestendige exploitatie willen en kunnen realiseren. We denken dan met name aan maatregelen op het gebied van duurzaamheid. Accommodaties die niet toekomstbestendig blijken, doordat er te weinig behoefte aan is zullen we niet meer ondersteunen en zullen mogelijk gesloten worden. Verenigingen die willen gaan samenwerken zullen we extra stimuleren. Het onderhoud van de noodzakelijke geachte accommodaties zal op peil worden gebracht, waarbij maatwerk wordt geleverd. Begin 2017 is het OverlegOrgaan Gemeenschapshuizen (OOG) opgericht. Het OOG zal nog meer dan voorheen als partner betrokken worden bij de verdere ontwikkeling van het accommodatiebeleid.

- Actiepunten -

- We houden vast aan het uitgangspunt van minimaal één ontmoetingspunt per kern.
- Uitvoeren onderhoud accommodaties volgens meerjarenonderhoudsprogramma op basis van het op te stellen accommodatiebeleid.
- Opstellen nieuw accommodatiebeleid (samen met de betrokken partners), waarbij toekomstbestendige accommodaties uitgangspunt is. Samenwerkende verenigingen/gemeenschapshuizen worden gestimuleerd (indien dit leidt tot een substantiële vermindering van de accommodaties).
- Het contract met LACO loopt tot en met 2020. In 2018 zullen gesprekken met LACO worden gevoerd over de toekomst van het zwembad in Haelen en het sportcentrum in Heythuysen.

Toerisme & Recreatie

De 'leisuresector' is in het economisch profiel van Leudal benoemd als een van de stuwende sectoren voor de economie en leefbaarheid van Leudal. We willen deze sector vitaal houden, dat betekent dat deze sector zich de komende jaren moet kunnen blijven ontwikkelen. Deze sector is bijzonder dynamisch en vraagt om constante afstemming. De komende jaren gaan we de basis die we de afgelopen jaren hebben gelegd verder ontwikkelen. Daarbij zijn verschillende ontwikkelingen van belang zoals de directe omgeving (met o.a. Maasplassen, Outletcenter en Toverland) en de toename van online boeken en vergelijken. In de toekomst gaan we zorgen dat bezoekers (ook uit de directe omgeving) langer in onze gemeente verblijven, zetten we in op voorzieningen die we momenteel missen en maken we verbindingen met sectoren zoals kunst, cultuur, monumenten, zorg en het platteland. Het is belangrijk om in dit beleid met initiatiefnemers buiten het gemeentehuis op te trekken. Denk hierbij o.a. aan ondernemers (o.a. binnen promotieplatform Leudal), de actieve bewonersgroep van Neeritter en de verenigingen binnen het Bezoekerscentrum Leudal. Ook is de samenhang en samenwerking met de regiogemeenten noodzakelijk om het toeristisch product Leudal te versterken.

- Actiepunten -

- Versterken toeristische infrastructuur met concrete projecten als de routestructuren, het versterken van Maasfront Hanssum en de gebiedsontwikkeling Elisabethkwartier.
- Aandacht dient besteed te worden aan de start, -en rustpunten in het bestaande fietsknooppuntennetwerk en aan het creëren van een nieuw fietsproduct, denk hierbij aan het ontwikkelen van een MTB-netwerk of een vaste wielerroute.
- Meer watertappunten WML in Leudal.

"Culturele ontwikkeling en kunstzinnige vorming is laagdrempelig en voor alle groepen toegankelijk"

Kunst en Cultuur

Vitale gemeenschappen kunnen niet zonder kunst en cultuur. In 2018 wordt in samenspraak met o.a. burgers en culturele instellingen een nieuw kunst,- en cultuurbeleid geformuleerd. Het nieuwe kunst en cultuurbeleid resulteert in een eigen, onderscheidend profiel voor Leudal en legt verbindingen met andere beleidsterreinen zoals toerisme en onderwijs. Naast ons culturele erfgoed en onze lokale geschiedenis zal er ook aandacht zijn voor stimulering van artistieke activiteiten. Concrete activiteiten (zoals muziekgezelschappen, schutterijen, dansvoorstellingen en kunstexposities) zien we als cultureel waardevol. Kern van gemeentelijk beleid moet zijn het stimuleren van jeugd om in aanraking te komen met kunst en cultuur. Ook maatschappelijke meerwaarde -zoals muzikale opbouw van dorpsactiviteiten- moet een plaats krijgen in wijze van financiering.

- Actiepunten -

- We stellen een nieuw kunst,- en cultuurbeleid op in samenspraak met burgers en culturele instellingen.
- Er worden meerjarige afspraken gemaakt om muziekonderwijs te borgen op basis van het nieuwe kunst en cultuurbeleid.
- Aansluiting zoeken bij landelijke subsidiestromen voor muziekonderwijs. Verenigingen betrekken bij muziekonderwijs op school en tijdens naschoolse opvang.

Bibliotheken

Leudal kent sinds 2017 een nieuw bibliotheekbeleid dat voor vier jaar is vastgelegd met onze partner Bibliocenter. Het uitgangspunt daarbij is dat we in zoveel mogelijk kernen bibliotheekwerk willen aanbieden via onze scholen. We vinden dat de bibliotheek meer is dan een verzameling boeken. Het is een open en toegankelijke plek in onze dorpen waar onze burgers gratis gebruik van kunnen maken. We gaan samen met Bibliocenter een actieplan opstellen om nog meer uit onze bibliotheken te halen. In 2020 evalueren we ons bibliotheekbeleid en komen we indien nodig met een bijstelling. Hierbij willen we nadrukkelijk de gebruikers betrekken.

- Actiepunten -

- Actieplan optimaliseren gebruik bibliotheek.
- Evaluatie van het huidige bibliotheekbeleid.

Programma 6 Jeugdhulp

"Alle kinderen groeien gezond en veilig op, kunnen hun talenten ontwikkelen en naar vermogen participeren in de samenleving"

Jeugdzorg

Ook binnen de jeugdzorg geldt dat zelfredzaamheid en participatie centraal staan. We verbeteren de positie van kwetsbare jeugd en hun gezinnen. Het te behalen resultaat voor de cliënt staat centraal, niet de inzet van de aanbieder. De uitvoering van de Jeugdwet kost veel geld. Dat is niet alleen in Leudal het geval maar een landelijk probleem. Door verminderde rijksbijdragen dreigen grote tekorten.

We hebben maatregelen genomen om tot lagere uitgaven te komen. Nu gaat het er om de ervaringen uit de transitie-periode te transformeren naar een systeem waarbij we én goede zorg kunnen laten leveren én tegelijkertijd efficiënt grip kunnen krijgen op de uitgaven. We kiezen daarbij voor een profiel-financiering die zorgaanbieders een financieel evenwicht garanderen bij de zorg die ze leveren.

We willen in de komende coalitieperiode nauwlettend de resultaten van deze maatregelen volgen, maar begrijpen ook dat e.e.a. niet van vandaag op morgen gerealiseerd zal zijn. We accepteren dat een zwaardere inzet op vlakken vooralsnog noodzakelijk kan zijn.

- Actiepunten -

- We maken resultaat-afspraken met de gecontracteerde aanbieders.
- We sturen op kostenbesparing aan de voorkant. We kijken samen met onze partners waar taken het beste uitgevoerd kunnen worden en nemen daarbij zaken als overhead mee.

Programma 7 Participatie

"Inwoners voorzien in hun eigen levensonderhoud en nemen deel aan het maatschappelijk verkeer"

WMO

Binnen de WMO is het de taak van de gemeente om mensen te ondersteunen om zo goed en lang als mogelijk deel te nemen aan de samenleving binnen hun eigen omgeving. In Leudal willen we daarbij waar mogelijk uit gaan van maatwerk. Op de verschillende domeinen van de WMO gaan we partnerschappen aan met zorgaanbieders om de best mogelijke ondersteuning voor onze burgers te realiseren.

De gemeente heeft daarbij een coördinerende rol en stuurt op basis van resultaatmetingen bij op beleid en de inkoop van zorg. Het jaarlijkse klant-tevredenheidsonderzoek is daarbij maatgevend. Daarnaast willen wij ons inzetten om de bureaucratie terug te dringen en het werk van de hulpverleners zo 'regelarm' als mogelijk te maken. Samenwerking met zorgaanbieders moet daarbij meer in partnerschap gebeuren zonder een overdaad aan aanvullende regelgeving. Werken onder het motto van *high trust, high penalty* met scherpe controle op resultaat en financiën achteraf.

- Actiepunt -

- Bij aanvraag voorziening standaard wijzen op mogelijkheden van andere voorzieningen en hulpmiddelen.

Subsidies/ verenigingen

We streven naar een subsidiebeleid dat bijdraagt aan leefbaarheid in de kernen, toekomstbestendige verenigingen en maatschappelijke meerwaarde voor onze inwoners. De huidige wijze van subsidiëren –waarbij jeugdleden en maatschappelijke activiteit centraal staan – willen we voortzetten. Samenwerking tussen verenigingen gaan we niet dwingen maar wel stimuleren. Extra waardering komt er voor kern overstijgende samenwerking, ook als er wordt samengewerkt met verenigingen buiten onze gemeente. In 2018 wordt samen met onze verenigingen en instellingen het subsidiebeleid geëvalueerd. Het halen van onze doelstellingen, ervaringen van verenigingen en doelmatigheid worden daarbij bekeken. Ook komt de verhouding tussen subsidie en eigen bijdrage aan bod. Ten slotte zoeken we ook naar manieren om de oudere jeugd (13-18) actief te betrekken bij ons verenigingsleven.

- Actiepunten -

- Vooralsnog wijze van subsidiering continueren.
- Regeling Fonds Maatschappelijke Activiteiten (structureel) voortzetten en meer onder de aandacht brengen.
- Resultaten evaluatie subsidies samen met verenigingen oppakken.
- Kern overstijgende samenwerking extra waarderen (ook als het leden buiten Leudal betreft).

Arbeidsmarktregio

Leudal maakt deel uit van de Arbeidsmarktregio Midden-Limburg. In de Stuurgroep Arbeidsmarktregio Midden-Limburg zitten de portefeuillehouders van de 7 gemeenten met taken op het gebied van werk en inkomen. We zijn vanuit de wet verplicht om bijdragen te leveren aan het functioneren van deze arbeidsmarktregio. Een belangrijk instrument voor de effectieve inzet op het terrein van de arbeidsmarktregio is de creatie van een Werkgevers-servicepunt, het WSP. De belangrijkste taak van zo'n WSP is het contactpunt te vormen waarop werkgevers zich kunnen richten met vragen rond arbeidsmarkt-bemiddeling. Hoe bedrijven in Leudal profiteren van de samenwerking gaan we monitoren.

- Actiepunt -

- Meer aandacht voor euregionale samenwerking en de daarbij horende (financiële) mogelijkheden.

Westrom

De participatiewet verplicht gemeenten tot zorg voor mensen met problemen op de arbeidsmarkt. Naast re-integratie-trajecten voor hen die hun eigen regie kunnen (her-) nemen geldt die zorgplicht zeker voor mensen die vanwege verstandelijke, fysieke of psychische belemmeringen niet volwaardig kunnen functioneren op de arbeidsmarkt.

Voor de eerder genoemde taken en nieuwe taken op het vlak van nieuw beschut werk krijgen we vanuit het rijk een vergoeding. Deze rijksbijdrage loopt niet gelijk op met wat de gemeenten moeten bijdragen.

- Actiepunten -

- Verbetering van de verdeelsleutel van de in Westrom participerende gemeenten.
- Verbetering van de financiële positie van de Westrom. Beter operationeel resultaat.

Werkbedrijf Leudal

We willen mensen ondersteunen die om wat voor reden dan ook moeite hebben een reguliere plek te verwerven op de arbeidsmarkt. Voorheen werkten we met serviceteams die inzetbaar waren bij de buitendienst. Vanaf 2016 zijn onze serviceteams ontwikkeld tot een nieuw zorgbedrijf: het MOB, het mensontwikkelbedrijf. Deze ontwikkeling gebruiken we als mogelijkheid om (re-)integratie-projecten te realiseren. Met die (re-)integratie-trajecten hebben we de mogelijkheid mensen uit zowel de participatiewet als mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt te begeleiden in de richting van een normaal arbeidscontract in een dagdagelijkse setting. Ook krijgen statushouders de gelegenheid werkervaring op te doen en noodzakelijke scholing te verwerven. Deze aanpak levert goede resultaten op. De komende jaren willen we dit re-integratie-instrument verder uitbreiden en verbeteren, met extra aandacht voor vrouwen.

- Actiepunten -

- We verwachten van het werkbedrijf dat ze zich volledig richt op de competenties van de bij haar werkzame medewerkers.
- Meer werk met behoud van de uitkering.

Armoede- en minimabeleid

De eigen kracht van inwoners en de samenleving staan centraal binnen ons sociaal beleid. Zelfredzaamheid is daarbij een essentieel onderdeel. Binnen ons armoede- en minimabeleid proberen we dat zo goed mogelijk vorm en inhoud te geven. Aandacht voor armoede van jeugd en jongeren krijgt topprioriteit. Kinderen die in armoede opgroeien staan vaker aan de zijlijn. Dit vergroot de kans op achterstand en ongelijkheid met alle ongewenste maatschappelijk gevolgen van dien. Ieder kind moet kunnen deelnemen aan o.a. sport, kunst en cultuur. Ook gaan we de schuldhelpverlening verder door ontwikkelen waarbij we meer inzetten op preventie en voorlichting. Op dit terrein is een goede communicatie met inwoners en eenvoudige procedures met korte doorlooptijd van groot belang zodat inwoners snel een besluit hebben. Er wordt ingezet op slagvaardig handelen, maatwerk en creatieve oplossingen.

- Actiepunten -

- Armoedebestrijding bij kinderen is topprioriteit. Financiële inzet van de gemeente en samenwerking met o.a. het Jeugdsportfonds, het Jeugdcultuurfonds en de Stichting Leergeld.
- Vroegsignalering en preventie is speerpunt in het armoedebeleid. We onderzoeken methodes als schuldopkoopprogramma's of collectieve schuldsanering.
- Verbetering communicatie met betrekking tot mogelijkheden armoede- en minimabeleid.
- Wij wijzen cliënten actief op de mogelijkheden van het armoede en minima beleid en maken dit vast onderdeel van het jaarlijks gesprek met hen.
- Tezamen met o.a. seniorenverenigingen pakken we eenzaamheidsproblemen aan.

Welzijnswerk

Via Synthese worden tal van activiteiten ontplooid en diensten aangeboden die het welzijn van onze burgers ten goede komen. Samen met o.a. dorpsraden en seniorenverenigingen gaan we voor het behoud van een sterk aanbod van welzijnsvoorzieningen. Preventie is de basis van elke stap die we willen zetten ten aanzien van wat we moeten op het gebied van het sociaal domein. Met preventieve acties kan de druk op individuele voorzieningen verminderd worden en kunnen problemen eerder, adequater en met lichtere vormen van ondersteuning aangepakt worden. Ook willen we het accent leggen op positieve gezondheid. Om proactief en preventief meer aandacht te kunnen besteden aan onze jeugd zal extra capaciteit worden gegeven aan de jongerenwerkers.

- Actiepunt -

- De jongerenwerker krijgt geoormerkt 10 uur extra per week.

Programma 8 Dienstverlening aan burger en bedrijven

"Leudal heeft een snelle, kwalitatief goede en toegankelijke dienstverlening die aansluit bij de wensen van de klant"

Bestuur en organisatie

We werken aan een kwalitatief hoogwaardige organisatie. We zetten in op het orde brengen van de basis; goed werkende processen, dossiers op orde en goede en tijdige reacties van medewerkers richting burgers. Centrale vraag hierbij is niet hoe we burgers bij de gemeente kunnen betrekken maar andersom; hoe betrekken we de gemeente bij de burgers. Daarbij leggen we juiste verbindingen tussen college, gemeenteraad, ambtenaren, inwoners, maatschappelijke partners, verenigingen en ondernemers. Ook de nieuwe vergaderstructuur moet hier aan bijdragen.

We constateren dat op sommige gebieden binnen onze organisatie de aanwezige capaciteit niet aansluit op onze ambities. Dit dwingt ons niet alleen tot duidelijk prioriteren, betere aansturing en keuzes maken maar ook tot het toevoegen van ambtelijke capaciteit. Niet alleen in termen van kwantiteit maar ook op het gebied van kwaliteit. Kennis en kunde dienen daarbij geborgd te worden in de organisatie en niet afhankelijk te zijn van individuele medewerkers.

Deze coalitie wil een strakkere regie op de uitvoering vanuit het college. Een strakkere regie kan bijdragen aan een meer efficiënte en effectievere inzet van de beschikbare capaciteit. Dat stelt eisen aan de interne communicatie zodat alerter kan worden gestuurd en de energie sterker op hoofdzaken wordt gericht.

Een open communicatiecultuur tussen het politieke, beleidsmatige en uitvoerende domein is een absolute voorwaarde voor het beter functioneren van onze gemeente. Dat houdt tevens in dat ieder, ongeacht in welk domein men werkzaam is, verantwoordelijk is en op verantwoordelijkheid aanspreekbaar dient te zijn. De gemeente dient open te staan voor ervaringen van burgers. Daartoe zullen faciliteiten (o.a. dienstverleningsmonitor) worden gebruikt. Ook het recent genomen besluit met betrekking tot een onafhankelijke klachtenafhandeling draagt daar aan bij.

- Actiepunten -

- Portefeuillehouders zitten dicht op de uitvoering van gemandateerde besluiten en worden tijdig geïnformeerd bij politiek gevoelige situaties.
- Verbetering van dienstverlening en eerste contact met de gemeente is een voortdurende topprioriteit. Een dienstverleningsmonitor is daar onderdeel van.
- Aantrekken nieuwe medewerkers voor onderdelen van organisatie waar tekorten zijn ontstaan. Deze nieuw aan te trekken ambtelijke formatie dient ook weer eenvoudig terug te brengen zijn als behoefte terugloopt ("trap op, trap af").
- Leudal door middel van traineeships positioneren als doorstroomgemeente voor jonge talenten.
- Onnodige regels schrappen.
- Aanvraagformulieren moeten digitaal in te vullen zijn.
- Bij bouwvergunningen uitgaan van kennisname van bouwbesluit en enkel toetsen op essentiële zaken als kwaliteit binnenklimaat en constructieve en brandveiligheid.

Programma 9 Eigentijds besturen en netwerken

"De gemeente stimuleert de participatie van burgers, ondernemers en maatschappelijke partners"

Inhoud en inwoners staan centraal

Deze coalitie is bereid om de verantwoordelijkheid te nemen. Daarbij gaan we voor een nieuwe bestuurscultuur waar inwoners én inhoudelijke kwaliteit van besluitvorming centraal staan. Dat wil zeggen dat voorstellen die in de gemeenteraad besloten worden gebaseerd zijn op inhoudelijke argumenten en overwegingen en zo geformuleerd worden dat ze uitnodigen tot discussie, onderling beraad en inhoudelijke toetsing. Zo willen we open politieke discussies in de raad creëren, waarbij vooraf de inbreng van inwoners ook een plek krijgt. De nieuwe bestuurscultuur ziet er volgens ons als volgt uit:

We gaan in gesprek

Het bestuur staat met twee voeten in de Leudalse samenleving en we gaan op zoek naar de dialoog met inwoners en organisaties in die samenleving. Het is de kunst om te luisteren naar verhalen en wensen, naar bezwaren en argumenten. Hierbij houden we rekening met belangen en gevoelens die er leven bij de inwoners. We zullen het algemene belang voorop zetten, maar sluiten onze ogen en oren niet voor deelbelangen. We spreken onze politieke voorkeuren uit, we maken processen en projecten inzichtelijk en we blijven toetsen en bijstellen waar nodig. Tenslotte gaan we meer afstand doen van een bestuurscultuur vanuit de regels. Er moet meer gewerkt worden mét de regels in plaats van volgens de regels.

- We gaan samen met alle andere politieke partijen op zoek naar een andere manier van vergaderen van de gemeenteraad waarbij de dialoog met inwoners, bedrijven en organisaties voorop staat.
- Bij belangrijke onderwerpen vragen we inwoners, organisatie en bedrijven kennis te nemen van voorstellen en hun ideeën hierover kenbaar te maken onder meer via internetconsultatie.
- De gemeentelijke regeldruk wordt verminderd door de Algemene Plaatselijke Verordening (APV) door te lichten op verouderde en overbodige regels.

We gaan voor partnerschap

We stellen ons op als partner van inwoners, verenigingen, vrijwilligers, organisaties, instellingen en bedrijven. Als partner gaan we uitdagingen aan, waarbij we ons realiseren dat er andere kwaliteiten gevraagd worden van bestuurders. Zo moeten we onze rol nemen als we zelf aan zet zijn, en ons bescheiden en terughoudend opstellen als onze partners aan zet zijn. We laten onze partners ervaren dat het besturen van de gemeente de uitdrukking is van het gemeenschappelijke en dus iets is van henzelf, waardoor de wij-zij-tegenstelling wordt doorbroken.

- Veranderen we mee, of lopen we in de weg? We zijn ons ervan bewust dat er een fundamenteel verschil is tussen het je communicatief verhouden met een gedeelde verantwoordelijkheid en de resultaatverantwoordelijkheid (al of niet met betrokkenheid van derden). Bij zaken waarbij de gemeenschap eigenaar is, stellen we ons anders op dan bij zaken waarbij de gemeente aan zet is. En daar waarbij gemeente aan zet is en de inwoners een bijdrage leveren, gaan we interactief beleid maken.

We hanteren een onbevangen stijl en gaan voor de inhoud

De coalitie sluit bewust een akkoord op hoofdlijnen. We besturen op hoofdlijnen. Er is nog voldoende ruimte voor inbreng van de raadsleden, inwoners, bewoners, organisaties en externe deskundigen. Het college moet onbevangen voorstellen aan de gemeenteraad voorleggen waarbij de raad iets te kiezen heeft. Het college draagt er zorg voor dat alle raadsleden over alle relevante informatie beschikken. Nieuwe voorstellen worden in beginsel altijd gepresenteerd inclusief alternatieve scenario's waarvan niets doen er één is. De voor- en nadelen van bepaalde alternatieven moeten helder verwoord worden, vanuit een open en eerlijke houding en vanuit het besef dat het primaat uiteindelijk bij de gemeenteraad ligt. Op die manier is er ruimte voor wisselende meerderheden in de raad op onderwerpen die niet onderdeel uitmaken van het coalitieakkoord. Dit maakt het bestuur daadkrachtig en zorgt ervoor dat er beter wordt geluisterd naar de wensen van inwoners.

- Onderdeel van deze nieuwe aanpak is dat we bij (college- en raads-) voorstellen, naast de argumenten, ook de kanttekeningen inzichtelijk gemaakt willen hebben. We gaan namelijk voor de inhoud, en daarvoor is het van belang dat we alle voors- en tegens in beeld hebben zoals financiële gevolgen en eventuele risico's. We zijn ons er van bewust dat we deze werkwijze niet van de ene op de andere dag kunnen implementeren.

We gaan respectvol met elkaar om

Leden van het college en van de raad gaan respectvol met elkaar om en geven elkaar ruimte. Voor zorgvuldige besluitvorming en het herwinnen van vertrouwen in het openbaar bestuur is een respectvolle omgang met elkaar van belang. De leden van het bestuur van de gemeente Leudal (college, commissie en raad) bejegen elkaar correct in woord gebaar en geschrift. In commissie- en raadsvergaderingen zullen leden niet op een onheuse manier persoonlijk worden aangesproken.

- De burgemeester ziet toe op naleving van deze kernwaarde maar ook leden van het bestuur spreken elkaar er op aan als deze kernwaarde niet nageleefd wordt.

Anders besturen start nu. We moeten ons realiseren dat een andere manier van besturen niet van de ene op de andere dag gerealiseerd kan worden. Daarom geven en nemen we ons de tijd om te leren. We proberen, stellen bij en proberen opnieuw. En we evalueren tussentijds of er bijstelling of verfijning nodig is.

Bovengemeentelijke samenwerking

De gemeente Leudal werkt met diverse verbonden partijen samen. Als gemeente proberen wij om meer grip op deze verbonden partijen te krijgen, daartoe zijn op dit moment een regiegroep en enkele werkgroepen, waarin ook Leudalse afgevaardigden namens de raad zitting hebben, actief. Als coalitie zullen wij de zaken kritisch volgen en waar verbeteringen mogelijk zijn om meer grip te krijgen zullen wij dat niet nalaten. Wij willen de raad in stelling brengen eerder beschikbare informatie met elkaar te delen.

De gemeente Leudal heeft eveneens besloten om andere gemeenten aan te schrijven Samenwerking Midden-Limburg in het coalitieakkoord op te willen nemen, om te komen tot een bredere samenwerking op Regioniveau.

Taken die men regionaal dient op te pakken zijn de Strategische Investeringsagenda, uitwerkingen POL 2014, agrarische bedrijfsvoering, wonen en zorg, biodiversiteit en (duurzame) mobiliteit en bereikbaarheid. Ook kan men denken aan samenwerking op gebied van het Sociaal Domein, onderwijs, cultuur en gemeentelijke bedrijfsvoering.

Als coalitie zijn wij het eens dat er in Midden-Limburg minder vrijblijvendheid en meer gezamenlijkheid in samenwerking dient te komen, waarbij ons uitgangspunt zal zijn dat dan wel alle 7 gemeenten dienen aan te sluiten.

Majeure projecten en burgerinitiatieven

Leudal is gestart met enkele majeure projecten (waaronder ook enkele burgerinitiatieven) die vaak veel geld kosten. We hechten er aan dat er een goede sturing vanuit het college zit op deze projecten. Dat is nodig door hele duidelijke afspraken bij de start van projecten en ook dat er fasegewijs gerapporteerd wordt aan de raad over deze projecten. Hiervoor wordt in ieder geval een leidraad projectmatig werken opgesteld waaraan alle projecten moeten voldoen. We hebben de voorbije jaren ook ervaring opgedaan met burgerinitiatieven. Die willen we blijven ondersteunen maar zijn terughoudend indien er grote financiële bedragen mee gemoeid zijn zonder dat we de risico's kunnen afdekken.

- Actiepunt -

- Er wordt een duidelijke leidraad projectmatig werken opgesteld.

Programma 10 Financiën en belastingen

"Leudal heeft een meerjarig sluitende begroting"

Financiën en belastingen

Wij houden vast aan een financieel gezonde huishouding, spelen actief in op financiële ontwikkelingen en blijven streven naar een realistisch sluitende meerjarenbegroting waarbij alle jaren structureel sluitend zijn. Er kan een situatie ontstaan dat onze politieke ambities en onvermijdelijke uitgaven niet meer kunnen worden afgedekt. Pas als we er in redelijkheid niet meer aan ontkomen, zijn maatregelen aan uitgaven en inkomstenkant aan de orde. Onze heffingen zijn kostendekkend. Ook vinden we het belangrijk dat we een sterke buffer hebben, ons weerstandsvermogen moet dan ook tegen een stootje kunnen. Ook goed beheer van deelnemingen aan verbonden partijen en met samenwerkingspartners krijgt de komende jaren meer aandacht.

- Actiepunten -

- Werken met voorbereidingskredieten voor projecten die nog geen uitgewerkt projectvoorstel hebben en wellicht uiteindelijk niet doorgaan.
- We gaan actief op zoek naar mogelijkheden tot externe financiering zoals fondsen en subsidiepotjes.
- We blijven de planning & control cyclus verder ontwikkelen zodat resultaten en kosten nog verder inzichtelijk worden gemaakt.

